

Roman GREBÁČ | redaktor

Na svete je množstvo plemien koní: plnokrvníkov, polokrvníkov, teplokrvníkov, chladnokrvníkov... Šľachtené sú pre rôzne využitie. Preto, keď sme sa stretli s apelom chrániť hucula, automaticky sa vynorila otázka – prečo práve toto plemeno?

Odpoveď sme išli hľadať do Sihly, kde sídli Slovenský hucul klub.

Potomok divého koňa tarpana

V Podpoľaní, pri križovatke ciest z Hriňovej, Čierneho Balogu a Utekáča leží rázovitá horská dedinka, akých už veľa niet. Sihla. Krásu jej drevenicami a latkovými plotmi zväzujúcimi úzke svahovité uličky do harmonického celku však môžete obdivovať, len keď opustíte hlavnú cestu a spustíte sa o čosi nižšie

– do ústia doliny Kamenistého potoka. O čosi nižšie než je Lom nad Rimavicou, najvyššie položená obec Slovenska, ktorá je v jej susedstve. Aj tak budete stále vyše deväťsto metrov nad morom. Už z hornej križovatky vás zaujme zvlnený terén ilustrovaný ihličnato-listnatými lesmi a lúkami. Na nich nemôžete prehliadnuť pasúce sa stádo koní. Úchvatný obraz úchvatnej krajiny. Pozvánka, aká sa neodmieta.

Milan Gonda alias Slovenský hucul klub

Z centra obce zabočíte doprava, do prudkého stúpania po spočiatku asfaltovej, potom už len kamenitej ceste, ktorá vás dovedie pod les; k hospodárskym objektom a oplotku so zväčša gaštanovými tátošmi, voľne sa pohybujúcimi na rozľahlom pasienku. Divá príroda, divé kone – je asi to prvé, čo vám pri tom obraze príde na um. Až na to, že na Slovensku, v Európe už dávno divjej prírody niet. Ani tých divých koní. Hoci hucul má k nim veľmi blízko.

To k tomuto plemenu nevelkého, vzdorovitého koňa s nezvyčajným pudom prežiť i tie najtvrdšie podmienky, priviedlo pred časom Milana Gondu. Zároveň ho to presídlilo do Sihly, podhorskej oblasti. Rodák z dolniakov, z Rimavských Janoviec, tak skončil medzi vrchármi. Pred desiatimi rokmi založil Slovenský hucul klub, pretože pochopil, že zachrániť toto plemeno bude možné, len ak naň upriami pozornosť verejnosti. „Hucul je priamy potomok divého koňa tarpana, ktorý žil v našej podkarpatskej oblasti. Človek len veľmi málo zasiahol do jeho vývoja, preto si zachoval veľa pôvodných vlastností. Preklad jeho pomenovania znamená doslova zbojník,“ poskytol nám vizitku svojich zverencov sympatický mladý muž počas prechádzky medzi odpočívajúcim stádom. „Javí sa ako tvrdohlavé zviera, ale to odmietanie veľkých výkonov je podložené pudom sebazáchovy. Šetrí si sily na kritické okamihy, tak ako je to typické pre pôvodné, neprešlachtené druhy koní. Je doslova genetickou bankou, ktorú musíme chrániť pre budúce pokolenia,“ zdôrazňuje Milan Gonda.

To si uvedomujú koniari vo viacerých okolitých krajinách. V Poľsku, Česku, Maďarsku i u nás

Divoký tarpan je predkom hucula

vytvorili kluby huculského plemena s cieľom chrániť ho. Nadviazali kontakty a úzko spolupracujú. Klub v Sihle patrí k najaktívnejším.

Huculská paráda

Počas rozprávania k nám pristupuje jedno z odrastených žriebät a celých nás očucháva. Vráťane fotoaparátu, ktorý vzbudil jeho zvedavosť. Odpovedáme pohladením pysku, šije. Kontakt je nadviazaný. Po lesnej cestičke sa k nám v tej chvíli približuje jazdkyňa na nádhornej hnedej kobyľke. Ako sa vzápätí dozvedáme, Beruške. Na chrbte s Veronikou Huda. Ošetrovatelkou a jednou z jazdkyň, ktoré vedú školu jazdenia. Zároveň reprezentujú klub na rôznych medzinárodných podujatiach. V máji úspešne absolvovali s Radkou Gondovou, dcérou majiteľa tejto konskej farmy so štatútom ekologicky hospodáriacej, Huculskú stezku v Poľsku. Krehká „diva“ s maturitami z kaderníctva i chovateľstva prišla do Sihly od Sabinova pôvodne na exkurziu. Už tu zostala. Kobyľky sa stali jej životom. „Sú to nádherné tvory. Také čisté. Vedia vycítiť, čo je vo vás, akú máte momentálne náladu. Aj to, že vás niečo trápi. Vtedy vás

prídu povzbudiť. Komunikujú s vami, len treba, aby ste im rozumeli,“ vyznáva sa Veronika.

Medzinárodná záchrana hucula

Vo vedľajšom oplotku je odlúčený nádherný huculský žrebec. Keď obrátíme k nemu pozornosť, začne podupávať prednou nohou. Domáha sa niečoho. Hršť púpavových listov je okamžite v ňom. Milan Gonda ho dáva na vôdzku a vyvádza na zelenú lúku, kde sa hneď začína pásf. „To je Dragon, kúpili sme ho v Čechách pre skvalitnenie krvnej linky,“ predstavuje nám tmavého krásavca. „Preto je dôležitá tá medzinárodná spolupráca chovateľov huculských koní. Naším cieľom je vytvorenie internetovej stránky, ktorá by nás spojila. S adresárom chovateľov, katalógom žrebčov, ponukami na ich výmenu či predaj, čo by nám uľahčilo prácu. Dotiahnuť to chceme na spoločnej jesennej konferencii.“ Diskutuje sa však o tom na každom spoločnom podujatí. Určite to tak bude aj 1. augusta, keď budú medzinárodnú Huculskú stezku po prvýkrát organizovať v Sihle. Spolu s výstavou koní a Huculskou parádou, ktorej dva predchádzajúce ročníky navštívilo spolu takmer deväťtisíc ľudí. To je tiež cieľom všetkých aktivít Slovenského hucul klubu a Milana Gondu smerujúcich k verejnosti. Upríamí jej pozornosť na toto vzácné plemeno. Členstvo v klube, školy jazdenia, vychádzky do okolia na konskom chrbte, letné tábory tu na Sihle k tomu priamo vedú. Zároveň pomáhajú financovať všetky aktivity spojené so záchranou priameho potomka divého koňa tarpana. Jej aktéri sa pustili do ťažkej práce, ktorá však určite má svoje opodstatnenie. Možno sa raz podarí splniť aj ich najtajnejší sen – vypustiť hucula do voľnej prírody.

Žrebec Dragon je pýchou chovateľa Milana Gondu

Veronika a kobyľka Beruška